

ВАЛЕНТИН Д. ИВАНОВ
БРАТКО ФЕН

chitanka.info

Каня те да дойдеш с мен на едно фантастично пътешествие, колкото в пространството, толкова и във времето.

Интересът ми към научната фантастика датира от края на 70-те години на миналия век, когато бях ученик в ЕСПУ^[1] „Димитър Благоев“^[2], Кърджали. С моя стар приятел и съученик Кирил Добрев — с него по-късно заедно цапахме белите листи с разкривени букви — започнахме да четем жанрови произведения. Почти съм сигурен, че за мен първото от тях беше една детска книга на Величка Настрадаинова — „Сърдитият Дядо Пиперко“, в която редом с избухливия главен герой и неговата търпелива баба Кана, по-известна като Камба, се подвизаваха рой антропоморфни животни — комай единствения жанров атрибут на книгата. При една училищна екскурзия до Велико Търново влязох в някаква тамошна книжарница и попаднах на „Обитаемият остров“ (издателство „Отечество“, София, 1981 година, превод Георги Георгиев). По-късно открих, че кърджалийското читалище „Авицена“ имало чудесна подборка от ранните романи на Стругацки... Млади и наивни, каквито бяхме, с Киро нямахме представа, че влизаме в гето, от което вече близо тридесет години не сме намерили изход и вероятно няма да намерим.

В гетото обаче ми харесва. Тук по-често от където и да било другаде, се срещат хора, които се интересуват от необичайното и намират изненадващи отговори на баналните въпроси. Тук мечтите не срещат граници, бъдещето настъпва всяка сутрин преди закуска, а миналото и далечните галактики са само на една ръка разстояние.

Аз самият съм скучен човек без въображение, но околожанровата средата е толкова мотивираща, че от време на време и мен самия ме спохождат разни неочаквани мисли. Подозирам, че те са се запътили за нечия чужда глава и по погрешка са попаднали в моята, но не ми се иска да се затрият. Затова в подобни случаи се хващам за перото, писалката или клавиатурата — според ситуацията — за да ги подредя и запазя.

Пред вас е резултатът на моите изблици на нещо средно между впечатлителност и съзидателност. Не е изненадващо, че идеята да събера публицистиката си в книга не е моя: следвах примера на един от моите любими писатели, Кори Доктороу (Cory Doctorow) и неговия сборник „Съдържание“ („Content“).

Тук включих само малка част от статиите и есетата си — единствено онези, които са написани на български език в периода между 1999 година и 2014 година („чистите“ ревята на книги и материалите на английски оставям за бъдещи сборници), но повечето датират от 2007–2008, когато тъкмо бях спечелил постоянен договор (tenure) в ЕСО и посвикнах с нощните смени и с честите пътувания. За щастие тези обстоятелства съвпаднаха с „локален“ разцвет на българската фантастика, когато почти ежегодно се появяваха нови алманаси, а списанията бяха повече и излизаха по-често, отколкото сега. Текстовете, които са публикувани в хартиени, а и в някои електронни издания, имаха щастieto да бъдат редактирани от истински специалисти. По тази причина в бележките — написани тъкмо за този сборник, — предхождащи всеки материал, не пропускам да отбелязвам имената на съставителите и редакторите.

Темите са разнообразни, но някои се срещат по-често и затова оформих за тях самостоятелни раздели. Оставих повечето статии в първоначалната им форма или поне ги запазих в близък до нея вид, защото исках в максимална степен да съхраня автентичността им. Освен в няколко случая, където беше належащо, съм си позволявал само минимални редакторски промени. Встъпленията разказват историята на написването му, предлагат някои обяснителни бележки за факти, които може би не са добре известни и ако е необходимо, посочвам направените промени.

* * *

Последно и може би най-важно — книгата се разпространява безплатно, но в замяна аз все пак искам нещо. Не са парите на читателите, а времето и вниманието им. Замислих този сборник като crowdsourcing project, който разчита на помощта на „тълпата“ (както се превежда на български английското crowd) за редактирането му. По-нагоре споменах, че само част от материалите са редактирани от специалисти, а колкото и труд да полагам, в края на краищата не съм литератор. Положих усилия, доколкото можах, но редактирането изисква и време. За подготовката на тази книга можах да отделя само две седмици и то по няколко часа на ден — сутрин преди децата да се

събудят и после докато пътувам с градския транспорт до работа и обратно. По тази причина моля читателите, които имат време и желание, да ми изпратят бележки и корекции, по възможност направени в doc файл, в редакторски режим.

Благодаря и приятно четене!

2017-04-28/05-05, Мюнхен

Братко Фен,

През далечната 1993 година, точно в периода на възторженото раждане и трагичното изчезване на първата „Орфия“, в Софийския клуб за фантастика, евриситка и прогностика „Иван Ефремов“ се роди идеята да създадем периодично издание за фантастика. Мислехме за списание, но накрая — вече не помня точно с какви аргументи — решихме да правим вестник. Това беше лудо време, водовъртеж на промените. Нови вестници се появяваха ежедневно и изчезваха преди човек да успее да премигне с око. От подготовката на вестник „Тера Фантастика“ си спомням няколко срещи, на които обсъждахме съдържанието на вестника. Хонорари не плащахме. Любомир Николов ни подари една новопреведена глава от „Силмарилион“. От сандъците излязоха достатъчно статии и разкази за десетина броя. Юри Илков — Генерала събра всякакви типографско-редакторски издънки за рубриката „Гъши астет“ и даде един фрагмент от „Соларис“, който липсваше от българското издание. Фантастичните обяви ги съставяхме заедно целия клуб по метода на мозъчния щурм. А аз взех на книжния панаир интервю от собственика на издателство „Вузов“ — точно тогава те бяха нашумели с поредицата на Тери Пратчет за света на Диска — и написах уводната статия, която ви предлагам тук. Още в спомените ми е останало едно безкрайно пътуване на автостоп до Хасково, където бившият пазарджишки фен и хасковски зет Люмир Костадинов направи предпечатната подготовка. В джоба си носех дискета с материалите и с парите за печатницата, и помня, че брах доста страх, но в онези гладни години беше проблем да отдели пари за билет.

* * *

Здравей, непознати читателю! Наистина, ние с теб не сме се срещали никога, но знаем достатъчно един за друг — щом си посегнал точно към този вестник сред десетките други, значи се интересуваш от фантастика, ти си ФЕН — също както и аз. Ще смятаме, че това ни сродява достатъчно.

Неотдавна един приятел, който следва във Филологическия факултет се оплака, че много учат за английския, но съвсем малко учат самия английски. С фантастиката е точно обратното — не са едно и две издателствата, които я печатат, но липсва издание, в което се говори ЗА нея. Точно това издание ще бъде ТЕРА ФАНТАСТИКА.

Във всеки любител дреме писателят. Понякога той се събужда, кара те да вземеш лист и писалка, да будуваш до късно и да твориш, да твориш. Великолепно е, нали? Знаем го от собствен опит. Колко тетрадки съм изписал... И после какво? Никъде не те публикуват. Почти всички работят съгласно максимата: „Публикувай се сам!“ Но не и в ТЕРА ФАНТАСТИКА! Това нищо и никакво вестниче има амбицията да бъде мястото на първата публикация на утрешния гений на българската фантастика. Можеш да бъдеш и ТИ! Няма значение дали пишеш разкази (само да не са много дълги) или рисуваш, важното е да го правиш добре!

Когато човек се учи, трябва да взема пример от истински майстор. И такива ще се появяват на страниците на ТЕРА Фантастика. Ти, както и аз, сме ценители, обичаме да четем не само известни автори, но и редки образци, които по една или друга причина — например цензура — не са стигнали до нас. Е, може и да стигнат (виж по-долу за ФБР и КГБ).

За много любители на фантастиката думата ФЕНДЪМ е нова. Те даже не подозират, че още когато за пръв път са отворили някоя фантастична книга, са станали членове на това братство, по-силно от мафията, по-голямо от камората, по-мощно от ФБР и КГБ в най-добрите им години. С ФЕНДЪМА можеше да се сравнява само организацията „Пращам ти един мой човек“, но и това беше преди да се появи ТЕРА ФАНТАСТИКА. От вестника ще научите къде има клубове и как се помирисват краставите магарета през девет планини.

Сега, когато Кризата също е наша недалечна роднина (както и на всеки друг българин), ти — а заедно с теб и аз — често минаваме край сергиите с книги като бързи влакове. Фантастиката е хубав жанр и като

всичко хубаво е скъпа. Затова няма да те призовавам към ентузиазъм. Знай само, че за да държиш в ръцете си първия брой на ТЕРА ФАНТАСТИКА, много хора са свършили много пъти по много работа. Благодаря им заедно с теб!

ТЕРА ФАНТАСТИКА има амбицията да е вестник, направен повече от читателите, отколкото от редакторите. Дали надеждите ми ще се оправдаят, зависи от теб, братко ФЕН!

Няма да ти кажа нищо повече, отколкото може да видиш сам, затова по-добре иди в задния двор, запали старичкия и поразнебитен звездолет „Въображение“ и поемай курс към ТЕРА ФАНТАСТИКА.

Един фен.

---

[1] Единно средно политехническо училище. — Б.а. ↑

[2] То съществува и днес, под името „Йордан Йовков“. И даже борчето, което нашият клас посади пред входа си е още там, само дето се е превърнало в голямо дърво. — Б.а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.